

Unanimă adeziune

Zilele imediat premergătoare istoricului Congres al educației politice și culturii socialiste au fost animate, după variate, multiple și substanțiale inițiative pregătitoare din partea oamenilor de cultură din toate domeniile, de o seamă de vii și creatoare dezbateri în cadrul uniunilor și asociațiilor de creație, pentru a culmina cu lucrările plenarelor comitetelor județene de cultură și educație socialistă și cu Plenara lărgită a Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Toate aceste acțiuni au fost închinete analizei modului în care se desfășurează programul politic al partidului, realizărilor în toate domeniile culturii în perioada 1971—1975, felului în care cultura, cu mijloacele ei specifice, a participat la opera de făurire și dezvoltare a conștiinței socialiste, de formare a omului nou, constructor al socialismului și comunismului. Scriitori, artiști plastici, muzicieni, oameni de teatru și cineaști, în spiritul unei înalte exigențe critice și autocritice, au fost unanimi în a sublinia că anii care au trecut de la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 au fost ani de o rodnicie, în fapte de artă, de netăgăduit; ei au confirmat, atît pe planul conținutului, cît și pe cel al expresiei, justetea orientărilor date de partid și a indicațiilor prețioase ale tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Dînd glas acestor convingeri și sentimente, participanții la Plenara lărgită a Consiliului Culturii și Educației Socialiste și-au exprimat, în acest sens, prin telegrama adresată Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu deplină adeziune la programul de construcție socialistă materială și spirituală ce se desfășoară în patria noastră sub conducerea partidului și sub directa și înțeleaptă îndrumare a secretarului său general.

„Purtînd amprenta vie a inițiativelor, a îndrumărilor și personalității dumneavoastră — se spune în telegramă — cei cinci ani care s-au scurs de la Plenara din noiembrie 1971 reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea economică-socială a României și, totodată, în înflorirea culturii noi, socialiste. Grija dumneavoastră permanentă pentru destinele culturii, îndrumările prețioase și orientările date în toți acești ani au stat la temelia muncii de creație, a activității cultural-artistice, de educație socialistă a maselor, dînd o perspectivă clară și un puternic impuls întregii noastre vieți spirituale, a formării omului nou, constructor al societății comuniste. Marcate de acest spirit înnoitor, răspunzînd cu mai multă promptitudine comenzi sociale, au apărut — într-o mare diversitate de stiluri și modalități de expresie — opere profund realiste, însuflețite de înaltele idealuri ale socialismului, ale umanismului revoluționar, ale demnității umane, ale libertății și dreptății sociale, opere care glorifică trecutul de luptă al poporului, voința neclintită de a-și apăra ființa națională, lupta comuniștilor din ilegalitate, eroismul constructorilor noii noastre societăți.”

Pentru a ne restringe la domeniul revistei noastre, scriitorii au relevat unitatea în diversitate a literaturii noastre actuale, unitate de gândire și de ideal filozofic, social și politic, unitate în mesajul umanist-socialist, diversitate în formularea artistică a acestora. A fost relevată, de asemenea, necesitatea de a pătrunde mai adânc, cu forță de expresie sporită, în complexitatea vieții noastre sociale, de a da o mai puternică rezonanță ecourilor în actualitate ale trecutului nostru istoric, continuității de idealuri ale poporului, ale națiunii noastre.

Cu deosebire, literatura dramatică, angajată în prospectarea dinamicii societății noastre în plină devenire revoluționară, este solicitată, în această perspectivă, la o sporită responsabilitate civică și artistică. Fiindcă, cu deosebire, literatura dramatică este legată nemijlocit de publicul larg și, ca atare, legată să dea funcției sale educative o eficiență maximă. Firește, pe acest plan se așază și artele scenice. S-a subliniat în repetate rânduri — și multe voci s-au rostit în acest sens și în cadrul Plenarei lărgite a Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale — că, față de nețărnută grija pe care partidul o poartă dezvoltării mișcării noastre teatrale, față de condițiile materiale pe care i le asigură și de importanța acordată instituțiilor și școlii noastre teatrale, teatrul nostru se remarcă, în ultimii ani, printr-o progresie de valoroase realizări, care fac bucuria spectatorilor și conferă artei noastre prestigiu înăuntrul și înafara hotarelor țării. Cu atât mai mult, față de efortul constructiv sporit al poporului nostru, creatorilor din teatre le revin îndatoriri sporite. S-a pus accent pe o judicioasă promovare a repertoriului național de actualitate și, în același timp, a fost semnalată, ca o necesitate, atenția deosebită ce se cuvine acordată în continuare valorificării moștenirii dramatice și muzicale, într-o mai responsabilă deschidere, dublată de o rigoare critică subliniată. Au fost puse în lumină probleme legate de valorificarea maximă a operelor militante, străbătute de un vibrant suflu patriotic, închinare progresului social. În acest context, unele rămăneri în urmă de care se face vinovată arta regizorală — în raport cu marele număr al scenelor existente în țară și al spectacolelor montate, ca și în raport cu diversitatea și înalta valoare a talentelor actricești — se cer a fi lichidate. Se cere impulsivă gândirea creatoare regizorală, actul regizoral să apară ca rezultat al unei culturi asimilate și al unor inițiative culte; așa fel încât rutina în exercitarea acestei profesii, ratarea, datorită unor mediere înscenări, a unor opere dramatice și muzicale importante, stagnarea unor colective de interpreți, folosirea nerațională a zestrei lor artistice, înegalitatea valorică a vieții teatrale, în genere, sau chiar înăuntrul realizărilor aceluiași colectiv, să între în domeniul trecutului. Au fost vizate, mai cu seamă, unele spectacole de calitate scăzută ale teatrelor de operă și operetă, minate de viziuni și practici vetuste. S-a pus un deosebit accent pe necesitatea sprijinirii activității artiștilor amatori și pe modernizarea artei coregrafice, pe lărgirea repertoriului coregrafic, pe stimularea creației în acest domeniu.

Decizia creatorilor de artă de a depune toate eforturile pentru îndreptarea unor asemenea întârzieri sau neajunsuri a fost, dealtfel, subliniată și în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu :

„Pătrunși de importanța covârșitoare pe care o reprezintă cultura în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, conștienți de nesecata ei putere de a innobilă sufletele oamenilor, de a mobiliza conști-

înțele, avînd convingerea că mai avem încă mult de făcut pentru a ridica munca noastră la nivelul înaltelor exigențe ale partidului și poporului, ne angajăm să spunem în viață, cu și mai mare hotărîre și consecvență, Programul partidului, pentru a face din creațiile și acțiunile cultural-artistice instrumente puternice și eficace de educație comunistă, de făurire a omului nou, constructor al celei mai drepte orînduiri sociale pe pămîntul României.

Sîntem ferm hotărîți să muncim cu și mai multă competență și însuflețire pentru înlăturarea neajunsurilor și lipsurilor ce mai dăinuie în activitatea cultural-artistică, pentru combaterea unor tendințe și fenomene necorespunzătoare în domeniul creației, a unor rămineri în urmă în organizarea muncii de educație socialistă a maselor. Vom depune eforturi neobosite pentru înfăptuirea în sfera vieții culturale a principiilor fundamentale ale partidului nostru, vom milita neabătut pentru aplicarea politicii sale interne și externe. Vom acționa ca arta și cultura să devină și mai mult mesageri ai spiritualității socialiste românești în întreaga lume, ai solidarității noastre internaționaliste, un factor activ în lupta pentru pace și progres, pentru dezvoltarea liberă, independentă și suverană a tuturor popoarelor, pentru întărirea prieteniei și colaborării între națiuni, pentru ca fiecare dintre ele să-și poată aduce contribuția specifică la patrimoniul culturii universale.

Vom face totul — se spune în încheierea telegramei — ca, prin conținutul ei patriotic, umanist, revoluționar, cultura socialistă să se ridice pe trepte tot mai înalte, să contribuie la continua elevare spirituală a națiunii noastre socialiste, la înălțarea României pe noi culmi de civilizație și progres.“

Ceea ce s-a desenat cu pregnanță în activitatea tuturor domeniilor de creație a fost climatul partinic, spiritul militant, raporturile fructuoase de colaborare între uniunile de creație, organizațiile de masă și obștești și forurile care au atribuit în domeniul activității cultural-educative. Toate dezbaterile au fost încununate de afirmarea adeziunii ferme și depline a participanților la politica internă și internațională promovată de partidul și statul nostru, la principiile marxist-leniniste care călăuzesc întreaga noastră viață socială și culturală, de angajamentul de onoare al oamenilor de cultură, al creatorilor din literatură și artă, al tuturor celor ce lucrează în instituțiile cultural-educative de masă, de a sluji, cu toată dăruirea, cauza și idealurile socialiste ale partidului și poporului nostru.